

Atmoda un čeka

“Saprast sevi: vai tas ir atklājums vai radīšana?” Paskāls Mersjē

- IEVADS
- VDK DARBĪBAS JURIDISKĀ BĀZE UN GALVENIE NORMATĪVIE DOKUMENTI
- IDEOLOĢISKĀS KRĪZES SAASINĀŠANĀS 70.-80. GADOS
- KAS IETEKMĒJA VDO DARBĪBU 80. GADOS?
- ATMODAS ORGANIZĀCIJAS UN LPSR VDK
- LPSR VDK RESURSI UN IEKŠPOLITISKIE STABILIZĒJOŠIE FAKTORI

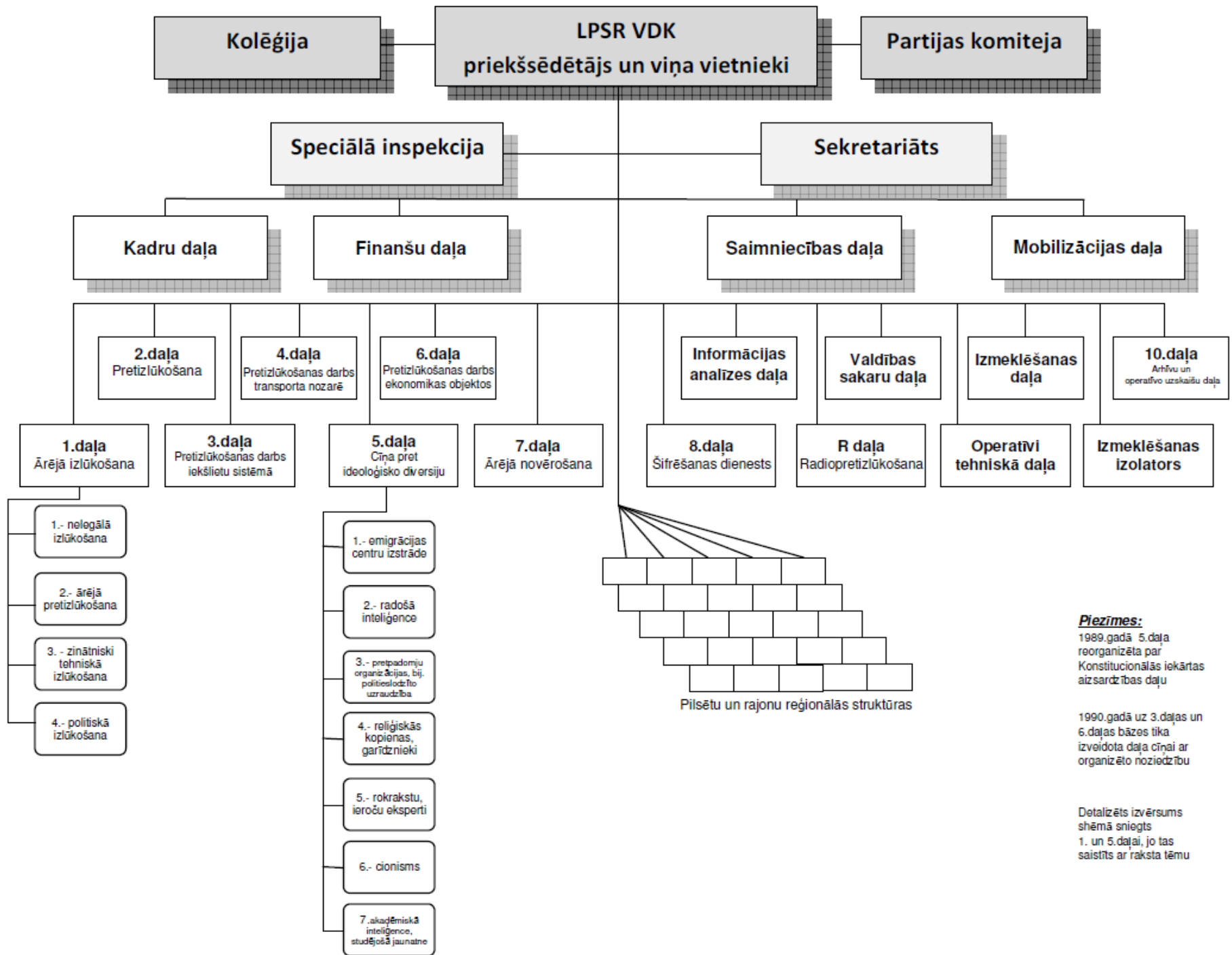
Valsts drošības orgānu vieta Padomju valsts pārvaldē

- Dibināšanas mērķis 1917. gadā – izveidot slepenpoliciju, kas aizsargātu kompartijas intereses
- Represīvs kompartijas orgāns tās varas monopola nodrošināšanai, kā arī kompensēt marksistiskās ideoloģijas un padomju ekonomikas dzīvotnespējīgo modeli, ja nepieciešams, ar represīvām metodēm
- PSRS VDO strādāja tiešā kompartijas CK, bet dažos periodos partijas augstākās nomenklatūras vadībā, taču tiem 1953.-1973.g. nebija pārstāvniecības PSKP CK
- LPSR Valsts drošības komitejas kā reģionāla VDO pakļautība, kontrole
 - Vertikālā pakļautība (PSRS VDK)
 - Horizontālā pakļautība (LKP CK, LPSR MP; pārstāvniecība LKP CK, MP Kolēģijā līdz 1990.g. martam priekšsēdētāja līmenī, pēc marta – vietnieku līmenī)
 - VDK un kompartijas pretrunas (par Jāņu brīvdienu atcelšanu 1959.g., par Meža kapiem 1967.g., par rakstnieku “aizliegšanu”)

Galvenie LPSR VDO vēsturiskie posmi

- Latvijas okupācijas sagatavošana
- Okupācijas varas nostiprināšana un uzturēšana Latvijā
- Nacionālās bruņotās pretestības apspiešana un likvidēšana
- Nelegālu pretpadomju un nacionālistisku grupu atklāšana un likvidēšana
- Aukstā kara periods. Profilakse kā VDO darba pamatmetode. Ideoloģiskais regulējums 1950. gadu vidū tiek nodots kompartijas izveidotajām radošo profesiju darbinieku savienībām, kompartijas un arodbiedrības struktūrvienībām. VDK iesaistās īpašos gadījumos
- Ideoloģiskās pretizlūkošanas funkcijas līdz 1967.gadam atrodas 2.daļas (pretizlūkošana) kompetencē
- 1967. gadā nodibināta daļa cīņai pret ienaidnieka ideoloģisko diversiju, 5.daļa
- Cīņa pret komunistiskās ideoloģijas alternatīvām, Rietumu ideoloģiju. Ārzemju radio
- Gorbačova “pārbūve”

LPSR VDK UZBŪVE 1982. – 1990.gadā

Piezīmes:
 1989.gadā 5.daļa reorganizēta par Konstitucionālās iekārtas aizsardzības daļu

1990.gadā uz 3.daļas un 6.daļas bāzes tika izveidota daļa cīņai ar organizēto noziedzību

Detalizēts izvērsums shēmā sniegts 1. un 5.daļai, jo tas saistīts ar raksta tēmu

Metodes dažādos vēstures periodos

- “Sociālistiskā likumība” – darbības pamats
- Informācijas vākšana par padomju varas apdraudējumiem, PSRS vadības informēšana
- Aktīvie pasākumi
- Masveida terors, deportācijas
- Individuālas represijas
- Kriminālprocesuālā darbība
- Profilakse. Vērtējama no
 - 1) cilvēktiesību viedokļa, no
 - 2) pastāvošās varas iekārtas ideoloģisko rāmju un juridisko kritēriju viedokļa. Normatīvie dokumenti par profilakses pielietošanu bija slepeni, tos nedrīkstēja uzrādīt profilaktējamām personām

Normatīvā bāze

VDO darbības normatīvā bāze. Vai VDK darbojās ārpus likumu rāmjiem?

- PSRS Konstitūcija, kuras 6.pants nosaka, ka PSKP ir *padomju sabiedrības vadošais un virzošais spēks, tās politiskās sistēmas, valsts un sabiedrisko organizāciju kodols*
- PSKP CK lēmumi, kas noteica VDO uzdevumus, darbības principus un metodes
- PSRS VDK Nolikums “par Valsts drošības komiteju pie PSRS MP un tās orgāniem uz vietām” (spēkā 1959-1990), klasificēts “Stingri slepeni” (*Строго секретно*), glabājās priekšsēdētāja seifā
- Iekšējie dokumenti
- Kriminālprocesa kodekss, III sadaļa, 28.pants “Iepriekšējās izmeklēšanas orgāni”
- Jēdziens “sociālistiskā likumība” - viena no proletariāta diktatūras īstenošanas galvenajām metodēm
- Vienlaikus - VDK krimināllietas ieviešanai bija nepieciešama LKP 1.sekretāra sankcija

ПОЛОЖЕНИЕ о Комитете государственной безопасности при Совете Министров СССР и его органах на местах

Утверждено 9 января 1959 г. на заседании Президиума ЦК КПСС.

Строго секретно

1. *“Valsts Drošības komiteja pie PSRS Ministru Padomes un tās orgāni uz vietām ir politiski orgāni, kas īsteno partijas Centrālās Komitejas un Valdības pasākumus, lai aizsargātu Sociālistisko valsti no ārējo un iekšējo ienaidnieku centieniem, kā arī īsteno PSRS valsts robežu aizsardzību*

...

4. *Valsts drošības komitejai un tās orgāniem uz vietām savā praktiskajā darbībā jāuztur cieša saikne ar darbaļaudīm, pastāvīgi jābalstās uz viņu palīdzību cīņā ar pretpadomju un naidīgajiem elementiem un aktīvi jāpiedalās partijas organizāciju veiktajā darbā darbaļaužu politiskās modrības palielināšanā.*”

- **Par aģentūru:**

Nolikuma “Par PSRS VDK pie Ministru padomes un to teritoriālajiem orgāniem uz vietām” 4.pants:

“Valsts drošības komitejai un tās orgāniem uz vietām savā praktiskajā darbībā jāuztur cieša saikne ar darbaļaudīm, pastāvīgi jābalstās uz viņu palīdzību cīņā ar pretpadomju un naidīgajiem elementiem un aktīvi jā piedalās partijas organizāciju veiktajā darbā darbaļaužu politiskās modrības palielināšanā.”

(sevišķi slepens dokuments)

- **PSRS Konstitūcijas 62.pants:**

“PSRS pilsoņa pienākums ir aizsargāt Padomju valsts intereses, veicināt tās varenību un autoritāti”

(atklāts dokuments)

LATVIJAS PSR TIESLIĒTU MINISTRIJA

LATVIJAS PADOMJU
SOCĀLISTISKĀS
REPUBLIKAS
KRIMINĀLPROCESA
K O D E K S S

Oficiālais teksts ar pielikumiem, kuros ievietoti pa pantiem
sistematizēti materiāli

IZDEVNIECIBA «LIESMA»
RĪGĀ 1973

27. pants. Pienākums izskaidrot un nodrošināt lietas dalībnieku tiesības

Tiesai, prokuroram, izmeklētājam un personai, kas izdara izziņu, jāizskaidro lietas dalībniekiem viņu tiesības un jānodrošina iespējas realizēt šīs tiesības.

III s a d a | a

**IZZIŅA UN IEPRIEKŠĒJĀ
IZMEKLĒŠANA**

28. pants. Iepriekšējās izmeklēšanas orgāni

Iepriekšējo izmeklēšanu krimināllietās izdara prokuratūras izmeklētāji, kā arī sabiedriskās kārtības sargāšanas iestāžu¹ izmeklētāji — lietās par noziegumiem, kuru sarakstu nosaka PSR Savienības un savienoto republiku likumi, un valsts drošības iestāžu izmeklētāji — lietās par noziegumiem, kas paredzēti šādos Likuma par kriminālatbildību par valsts noziegumiem pantos: 1. (Dzimtenes nodevība), 2. (spiegošana), 3. (terora akts), 4. (terora akts pret ārvalsts pārstāvi), 5. (diversija), 6. (kaitniecība), 7. (pretpadomju aģitācija un propaganda), 9. (organizatoriska darbība, kas vērsta uz sevišķi bīstamu valsts noziegumu izdarīšanu, kā arī piedalīšanās pretpadomju organizācijā), 10. (sevišķi bīstami valsts noziegumi, kas izdarīti pret citu darbaļaužu valsti), 12. (valsts noslēpumu izpaušana), 13. (dokumentu nozaušanās, kuri satur valsts noslēpumu), 15. (kontrabanda), 16. (masu nekārtības), 20. (nelikumīga izbraukšana uz ārzemēm un nelikumīga iebraukšana PSR Savienībā), 21. (starptautisko lidojumu noteikumu pārkāpšana), 25. (valūtas operāciju noteikumu pārkāpšana), 26. (tajā daļā, kas attiecas uz neziņošanu par 1.—6. un

¹ Ar PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1968. gada 25. novembra dekrētu PSRS Sabiedriskās kārtības sargāšanas ministrija pārdēvēta par PSRS Iekšlietu ministriju. («PSRS Augstākās Padomes Ziņotājs», 1968. g., 48. nr.)

9. pantā paredzētajiem valsts noziegumiem) un 27. (tajā daļā, kas attiecas uz 1.—6., 9., 15. un 25. pantā paredzēto valsts noziegumu slēpšanu), un Likuma par kriminālatbildību par militāriem noziegumiem 23. panta (militāra noslēpuma izpaušana vai dokumentu nozaudēšana, kuri satur militāru noslēpumu) «a», «b» un «c» punktā.

(PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1963. gada 6. aprīļa dekrēta redakcijā — «PSRS Augstākās Padomes Ziņotājs», 1963. g., 16. nr.)

Iepriekšējā izmeklēšana obligāta lietās par valsts un militāriem noziegumiem, kā arī par citiem noziegumiem, kuru sarakstu nosaka PSR Savienības un savienoto republiku likumi.

29. pants. Izziņa

→ Izziņas orgāni ir milicijas orgāni un citas likumā pilnvarotas iestādes un organizācijas, kā arī karaspēka daļu un karaspēka vienību komandieri un militāro iestāžu priekšnieki.

Izziņas orgāniem uzlikts pienākums veikt nepieciešamos operatīvos kriminālās meklēšanas pasākumus, lai atklātu nozieguma pazīmes un personas, kas to izdarījušas.

→ Ja konstatētas tāda nozieguma pazīmes, kur iepriekšējā izmeklēšana ir obligāta, izziņas orgāns ierosina krimināllietu un, vadoties no kriminālprocesa likuma normām, izdara neatliekamās izmeklēšanas darbības nozieguma pēdu atklāšanai un nostiprināšanai, proti: apskati, kratīšanu, izņemšanu, aplūkošanu, aizdomās turētu personu aizturēšanu un nopratināšanu, cietušo un liecinieku nopratināšanu.

Par atklāto noziegumu un uzsākto izziņu izziņas orgāns nekavējoties ziņo prokuroram.

Lietās, kurās iepriekšējā izmeklēšana nav obligāta, izziņas materiāli ir pamats lietas izskatīšanai tiesā. Šādos gadījumos izziņas orgāns iesniedz izziņas materiālus prokuroram. Pēc prokurora apstiprinājuma lieta tiek nosūtīta izskatīšanai tiesā.

30. pants. Izmeklētāja pilnvaras

Izdarot iepriekšējo izmeklēšanu, izmeklētājs visus lēmumus par izmeklēšanas virzienu un izmeklēšanas darbībām pieņem patstāvīgi, izņemot gadījumus, kad likumā paredzēta prokurora sankcija, un ir pilnīgi atbildīgs par šo lēmumu likumīgu un savlaicīgu izpildīšanu.

Ja izmeklētājs nepiekrīt prokurora norādījumiem par apsūdzības celšanu, nozieguma kvalifikāciju un apsūdzības apjomu, par lietas nosūtīšanu apsūdzētā nodošanai tiesai vai par lietas izbeigšanu, izmeklētājam ir tiesība nodot lietu augstākstāvošam prokuroram, rakstiski iesniedzot savus iebildumus. Šādā gadījumā prokurors vai nu atceļ zemākstāvošā prokurora norādījumus, vai arī uzdod lietu izmeklēt citam izmeklētājam.

Izmeklētājam lietās, ko viņš izmeklē, ir tiesība dot izziņas orgāniem uzdevumus un norādījumus par kriminālās meklēšanas un izmeklēšanas darbībām, kā arī tiesība prasīt, lai izziņas orgāni piedalītos atsevišķu izmeklēšanas darbību veikšanā. Šādi izmeklētāja uzdevumi un norādījumi izziņas orgāniem ir saistoši.

Normatīvās bāzes piemērošana

VDK operatīvo darbinieku kvalifikācija

- Augstākā izglītība (vēsturnieki, žurnālisti)
- VDK kursi, juridiskā izglītība apmēram universitātes juristu 3.kursa sākuma līmenī
- “Sociālistiskās likumības” princips
- LPSR Kriminālkodeksa pantu piemērošanas īpatnības dažādos periodos. Centra instrukcijas operatīvajām struktūrvienībām
- Konsultācijas VDK Izmeklēšanas daļā par izmaiņām un tendencēm juridisko normu interpretācijā, īpaši par LPSR KK 65. pantu (Pretpadomju aģitācija un propaganda) un 183'. pantu (Apzināti nepatiesu izdomājumu izplatīšana, kuri diskreditē Padomju valsts un sabiedrisko iekārtu), un to pielietošanu praksē operatīvajā darbā (Līdz 1961. gadam KPFSR KK 58. pants)
- Kara un pēckara paaudzes čekistiem reģionālajās struktūrvienībās varēja būt “atšķirīga izpratne” par VDK pielietojamām metodēm

LPSR VDK atšķirība no “veco” padomju republiku drošības orgāniem

- Sabiedrības atšķirīgā mentalitāte un nesenā vēsturiskā pieredze (valstiskums, padomju varas īstenotās masu represijas)
- “Citādi” – tā tika vērtēti PSRS kontekstā, kas izpaudās attieksmē pret baltiešu čekistiem PSRS VDK rīkotos darbinieku apmācībasursos, kopīgos pasākumos. Biežs jautājums: “kāda pie jums apgrozībā nauda?”
- 1980. gadu otrajā pusē LPSR VDK tika pakāpeniski “nogriezta” no PSRS VDK informatīvās telpas.
- Sākot vismaz ar 1990. gadu, PSRS VDK Latvijā sāka veidot savu neatkarīgu aģentūru. PSRS BS VDK sevišķās daļas, BS ĢŠ GRU sāk strādāt “kā ārzemēs”

Prioritātes ideoloģiskās pretizlūkošanas daļas darbībā. XX gadsimta 70. - 80.gados, risku izvērtējums

- PSRS VDK priekšsēdētāja vietnieks Viktors Gruško: “VDK nekad nav bijuši savi stratēģiskie mērķi”
- Galvenā ziņa – ekonomiskā situācija ietekmē politisko situāciju
- Nedrīkst nonākt līdz nekontrolējamiem masu nemieriem, sociālajam sprādzienam
- Tehnoloģiskās katastrofas ar cilvēku upuriem
- Iedzīvotāju apgāde ar pārtiku (Pārtikas ešeloni uz Maskavu un Ļeņingradu)
- “Maišelnieki” no Krievijas, Baltkrievijas, kas darba laikā veikalos izpērk preces. Darba vietās tiek ieviesti t.s. pasūtījumu galdi
- Nedot iemeslu negatīvai reakcijai Rietumos (ar VDK neapdomīgu rīcību, ar regulārās armijas iesaistīšanu protestu apspiešanā)

Ārējā ienaidnieka tēla veidošana, cīņa ar imperiālistisko valstu “ideoloģisko diversiju”. XX gadsimta 60. gadu vidus – 80. gadu vidus

- 1967. gada 17. jūlijā PSKP CK pieņēma lēmumu PSRS VDK izveidot jaunu specializētu 5. pārvaldi, kuras prioritārais uzdevums būtu cīņa ar “PSRS naidīgo valstu izlūkdienestu un aizrobežu pretpadomju centru rīkotām ideoloģiskajām diversijām”
- Latvieši galvenokārt bija neapmierināti ar savas dzimtās valodas stāvokli un cittautiešu skaita straujo pieaugumu padomju varas īstenotās pārkrievošanas politikas rezultātā
- 1967. gadā darbā uz VDK tika nosūtīts ievērojams skaits vadošo kompartijas darbinieku, kuriem bija pieredze ideoloģiskajā darbā
- PSRS intelīgenes un nomenklatūras attiecībās iezīmējās divas dominējošas tendences: konformisti centās iekļauties varas struktūrās, iegūt materiālas privilēģijas, savukārt daži kritiski noskaņoti sabiedrībā atzīti intelīgenes pārstāvji veidoja garīgo opozīciju
- Ojārs Vācietis un Gunārs Priede 70. gados aicināja Latvijas Rakstnieku savienības biedrus stāties partijā un pārņemt partijas pirmorganizācijas vadību

Notikumi PSRS, kas ietekmēja VDK darbību 1980. gados. Atmoda

- Paaudžu nomaiņa. No “skatuves” aiziet kara un pēckara paaudzes čekisti
- 1980.g. – slepkavība metro “Ždanovskaja”, VDK /Andropovs/ sāk karagājienu pret lekšlietu ministriju. Ščolokova atstādināšana 1982.g., pašnāvība 1984.g.
- Andropova ievēlēšana par PSKP ģenerāļsekretāru 1982.gadā - “nekas vairs nebūs tā, kā bija līdz šim”
- 80. gados uz politiskās skatuves uznāca jauna paaudze, kura nebaidījās publiski paust savu viedokli un neizjuta bailes no VDK
- Represijas pret disidentiem pastiprinājās 1983. gadā, un tām bija gan iekšpolitiski, gan ārpolitiski mērķi
- Strauji pieaugoša ārzemju tūristu, īpaši etnisko latviešu, plūsma Latvijā
- 1982.g. lēmumi par tehnoloģiskās atpalicības likvidēšanu, par korupcijas likvidēšanu nomenklatūras vidē, par darba disciplīnas celšanu
- 1983.g. – Uzbekijas “kokvilnas lieta” – atklāj korupciju augstākajos PSRS varas ešelonos
- LPSR VDK pievēršas korupcijai radošajās industrijās (Filharmonija, Kinostudija), iekšlietu sistēmai. 3.daļas izveide 1983.gadā

- VDK monitorē sabiedrības noskaņojumus. LTF oficiāli atzīta kā kustība “pārbūves” atbalstīšanai. VDK vāc informāciju “par” LTF, bet ne “pret”
- Pēc Centra spiediena 1989.gadā t.s. “Zukuļa tīrīšanas” rezultātā tiek atvaļināti liberāli noskaņotie F.Straube, H.Kreicbergs, J.Kiršteins. Uz Centru tiek “paaugstināts” E.Johansons
- LPSR VDK notiek noslāņošanās LTF un Interfrontes piekritējos. Johansons, stājoties amatā 1990.gada martā, ieņem neitrālu pozīciju
- Sabiedrības kļuvusi juridiski izglītota, kas, savukārt, apgrūtina VDK pielietot ierastās metodes (profilakse, kontaktu dibināšana, aģentūras vervēšana)
- Uzsvars tiek likts uz aktīvajiem pasākumiem
- Disidentu rehabilitācija (Saharovs, Zaslavska u.c.), izsludināta vārda brīvība
- Profilakses kā VDK darba metodes aizliegšana
- **Čatokvas conference** Jūrmalā 1986.gada 15.-20.septembrī – lūzuma punkts
- **Reikjavīkas samits** 1986.gada 11.-12. oktobrī. VDR Valsts drošības ministrijas kolēģi pačukst LPSR VDK darbiniekam, ka Baltija kļūs neatkarīga, VDK darbiniekiem būs jādomā, kur strādāt turpmāk un ko darīt pēc neatkarības atgūšanas

- Sabiedrība izteikti aktivizējās pēc 1987. gada 14. jūnija, kad Latvijas cilvēktiesību aizstāvēšanas grupa "Helsinki-86" organizēti publiski nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa
- 1988.gadā uzsākta nepamatoti represēto personu rehabilitācija
- Ideoloģiskās pretizlūkošanas virziena likvidēšana 1989.gadā; 1990.gadā tiek iznīcināta dokumentācija par pretpadomju aģitācijas un propagandas lietām
- Neformālās kustības un organizācijas – Vides aizsardzības klubu, Latvijas Nacionālās neatkarības kustību, cilvēktiesību aizstāvēšanas grupu "Helsinki-86", Internacionālo darbaļaužu fronti u. c. – LPSR VDK monitorēja pietiekami efektīvi
- E.Johansona iecelšana par LPSR VDK priekšsēdētāju 1990.gada martā (pārstāv A.Gorbunova novirzienu LKP; apstiprināts amatā pēc LPSR MP priekšsēdētāja V.E.Breša lūguma ar LPSR APP lēmumu)
- PSRS Konstitūcijas 6.panta atcelšana 1990.gada martā
- Vāca informāciju par LTF, bet ne pret LTF
- PSRS ienāca brīvā tirgus elementi
- VDK strauji zaudēja reālu ietekmi uz valstī notiekošajiem procesiem

Kas un kādā veidā tika uzraudzīti, represēti?

“15.03.89г. ПРОВЕРКА СИГНАЛА ЗАВЕРШЕНА ПУТЕМ ОКАЗАНИЯ НА НЕГО ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ (ОПУБЛИКОВАНА В ПЕЧАТИ СТАТЬЯ КОМПРОМЕТИРУЮЩЕГО ХАРАКТЕРА).”

• Helsinki-86

- No bijušā VDK priekšsēdētāja vietnieka Jāņa Trubiņa intervijas laikrakstā "Diena" 1997. gada 14. jūnijā: "Neviens jau nedomāja, ka viņiem kaut kas izdosies..."
- “08.88г., РИГА. ИЗ-ЗА ВОЗНИКШИХ РАЗНОГЛАСИЙ В СРЕДЕ "Х-86" ЭМИГРАНТСКИЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗАМОРОЗИЛИ МАТЕРИАЛЬНУЮ ПОМОЩЬ КОНФЛИКТУЮЩИМ ГРУППИРОВАНИЯМ ДЛЯ ВЫЯСНЕНИЯ ОБОСНОВАННОСТИ КОНФЛИКТОВ”

• VAK

- “Biju pieteicies izgatavot kluba biedriem identifikācijas kartes. To kopijas, protams, atradās K.Eihmaņa skapī... K.Eihmanis reiz izteicās, ka viņu neieredzot nedz demokrāti sabiedrībā, nedz arī “cietās līnijas” piekritēji no VDK... kā arī norādīja uz A.Gorbunova divkosīgo nostāju pret VAK, LNNK un Tautas fronti... Turins bija cerējis, ka viņa pretpadomju darbība Vācijā būs ļoti efektīva, taču, kā izteicās J.Rudzītis, “Mēs panācām to, ka vācieši viņu uzskatīja par čekas spiegu.”” (Avota ziņojumu Deltā nav)

• LNNK

- Daudz ziņojumu par reģionālo LNNK organizāciju veidošanos un darbību. “ЦЕЛЬЮ ЭТОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ЯВЛЯЕТСЯ СВЕРЖЕНИЕ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В ЛАТВИИ И ВЫХОД ЕЕ ИЗ СОСТАВА СССР” – 1989.g. kara komisariātā virsniekam saka jauniešs, atsakoties dienēt PA, virsnieks ziņo VDK

• LTF

- Vāc informāciju PAR, bet ne PRET

• IF

- Pretsvars LTF. Ārzemēs aktīvi vāca informāciju par sabiedrības atbalstu LTF vai IF.

Fragmenti no LPSR VDK darbinieka darba burtnīcas

Совещание

18.01.91 г.

Кризис ... бесхозяйный.

Держать в огне до 20° часов (ровно)!

Бег с 13° - 15°

18.02.91г.

за Я/К → 6 месяцев = 60,- руб в ГО:РО !

100,- руб. в Риме

Рапорт на проезд. имеет от увеличен. суммы.

46 офицеров уволилось за 1990 г. ! (без пенсионеров)

Приход денег бюджета возрастает? (с II квартала)

Увеличить зарплату, отпуск, ввести коэффициенты, льготы пенсионерам

Даже не бюджет!
машин - ?

! с 1.03.91г. - к зарплате + 80,- руб.
 68,-
 30,-
 ≈ 176,-

28.02.91г.

Совещание

11.03.91г.

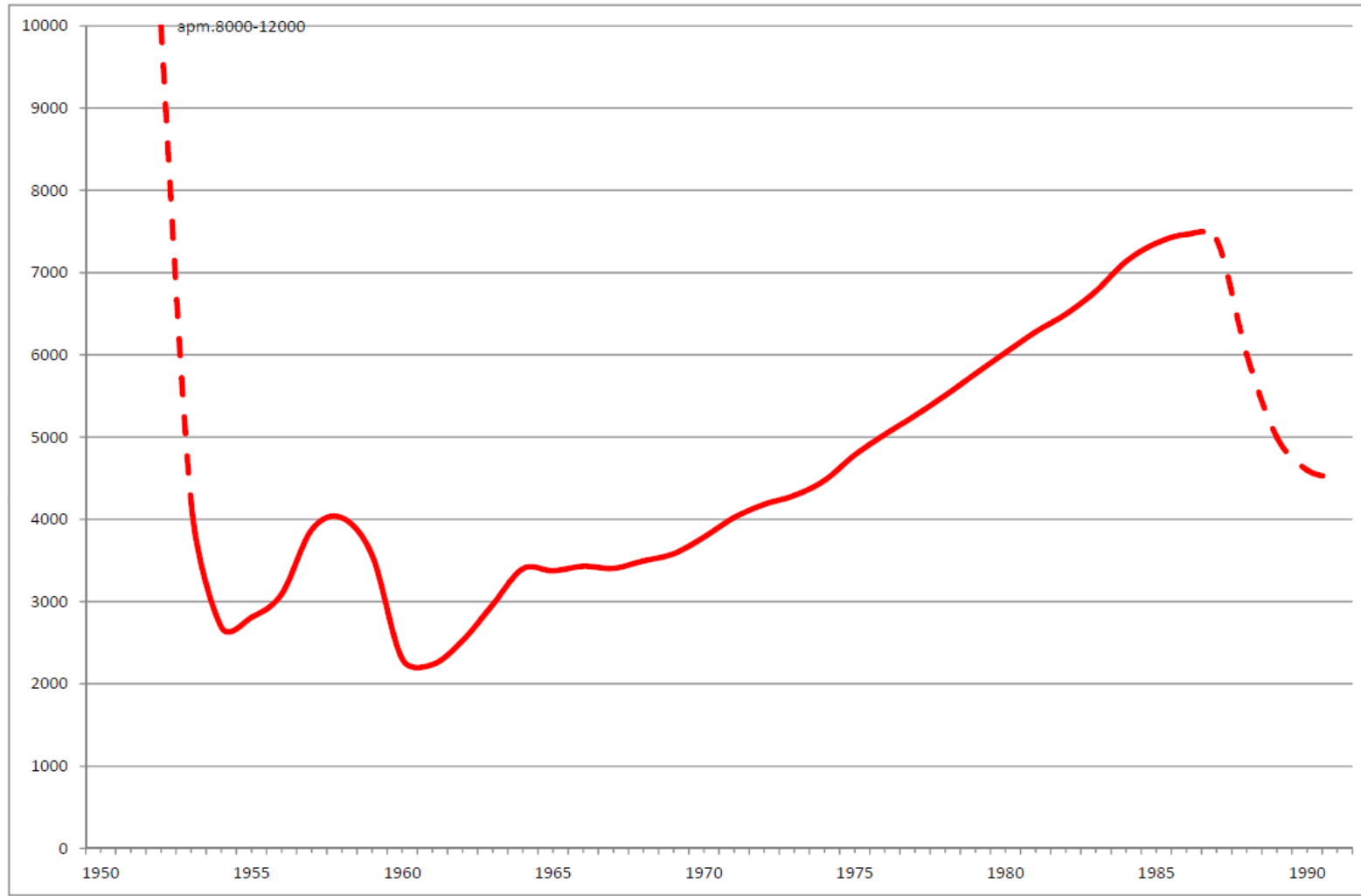
Реферат о сокращении ЧСФ - 17.03.91г.

LPSR VDK un citu orgānu spēki un līdzekļi. Pretsvars.

- Kopā apmēram 1000 darbinieku, no tiem 350-400 operatīvie darbinieki. Salīdzinājumam - LPSR IeM kopskaitā apmēram apmēram 30 000 darbinieki, no kuriem apmēram 2 000 bija operatīvie darbinieki, neskaitot PSRS IeM pakļautībā esošās Iekšlietu karaspēka struktūras un operatīvās vienības
- Visās lielākajās pilsētās bija izveidotas t.s. trauksmes grupas (“дружинники”), 30-60 apmācītu cilvēku vienības. Grupu apbruņošanu 1991. gada augustā pieprasīja Centrs, bet Johansons rīkojumu neizpildīja. Boriss Pugo 1982. gada martā uzdeva uzsākt aģentu-kaujnieku sevišķajam periodam atlasīti no esošās aģentūras un to apmācību.
- 1980. gadu sākumā 5.daļas 3.nodaļas sastāvā Kondratova vadībā izveidota ietekmes aģentu grupa aktīvo pasākumu veikšanai (“Roberts” u.c.)
- Aģentūras aparāts
- LPSR teritorijā atradās gandrīz 300 PSRS BS karabāzes
- PSRS BS problēmas nodrošināt komandsastāvu ar krievu (valsts veidošās nācijas) kadriem demogrāfijas situācijas dēļ; Igaunijā Gaisa karaspēks, kuru komandē Baltijas valstīm simpatizējošais Džohars Dudajevs; armijnieki jebkurai rīcībai kopš Tibilisi un Viļņas notikumiem prasa Gorbačova rakstiskus rīkojumus, kurš tos atsakās dot.
- Ukrainas ogļraču atbalsts

LPSR VDK aģentūras aparāts 1953-1991

Literatūra:

- Aldis Bergmanis, Indulis Zālīte. LPSR VDK politiskās uzraudzības funkcijas 1940-1991. Latvija un latvieši, II sējums, LZA, 2018.gads, 558.-593.lpp.
- Aldis Bergmanis, Indulis Zālīte. Maigais instrumentārijs. Domuzīme, 1018/2.
- Егор Гайдар. Гибель империи. Москва, 2006
- А.И.Кокурин, Н.В.Петров. Лубянка. Органы ВЧК-ОГПУ-НКВД-МГБ-МВД-КГБ 1917-1991. Москва, 2003